

Likabehandlingsplan och Plan mot kränkande behandling



Planerna syftar till att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder, bristande tillgänglighet eller funktionsnedsättning och att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Planen innefattar också respekt för allas värde i genusperspektiv och enligt våra värdegrunder

Förskolan måste agera så snart någon ur personalen får kännedom om att ett barn känner sig kränkt eller trakasserad. Förskolan skall utreda vad som har hänt och vidta åtgärder och förhindra fortsatta kränkningar eller trakasserier.

Plan för 2017/18

Ansvarig för planerna: Marianne Berndtsson, förskolechef

Innehållsförteckning

1 Lagstiftningen	3
2 Vision för förskolan	3
3 Övergripande mål för förskolan	3
4 Vad står begreppen för i likabehandlingsplanen	3
5 Vad står begreppet för i plan mot kränkande behandling	5
6 Kartläggning	5
7 Framtagande av planerna	6
8 Förskolans förankringsarbete	6
9 Förskolans arbete med främjande insatser	6
10 Förskolans arbete med förebyggande insatser	6
11 Förskolans åtgärder mot diskriminering och trakasserier	6
12 Förskolans åtgärder mot kränkande behandling	7
13 Utvärdering och uppföljning	7
14 Ansvarsfördelning	7
15 Arbetsgång vid incidenter	8
16 Arbetsgång när elev kränker, hotar eller misshandlar elev och när personal eller annan vuxen kränker, hotar eller misshandlar elev	8
17 Dokumentation - diskriminering och trakasserier/kränkande behandling	8

1 Lagstiftningen

Den 1 januari 2009 ersattes barn- och elevskyddslagen från 2006 av två lagar som skyddar barn och elever från kränkningar, trakasserier och diskriminering. Den ena är diskrimineringslagen som samlar innehållet från flera olika lagar om diskriminering i en enda lag. Den andra är skollagens kapitel 6 som innehåller regler som avser kränkande behandling. Utifrån denna lagstiftning skall två planer upprättas: likabehandlingsplan med tillsynsmyndighet Diskrimineringsombudsmannen (DO) och plan mot kränkande behandling med tillsynsmyndighet Skolinspektionen - Barn- och elevombudet (BEO).

Vad är en Likabehandlingsplan och plan för kränkande behandling?

Planen är en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet som genomförs i förskolan.

Vad skall planen innehåll?

I planen ska det finnas mål för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på analys av kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn och elever medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

2 Vision för förskolan

Värdegrunden omfattar

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan könen

Det är dessa värden som ska förmedlas och gestaltas.

All personal ska också främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö. Alla barn ska behandlas utifrån sina förutsättningar så att de får lika rättigheter och möjligheter. Men likabehandling innebär inte att alla barn ska behandlas lika. Eftersom vi alla är olika ska alla behandlas utifrån sina förutsättningar.

3 Övergripande mål för förskolan

På vår förskola **skall** alla barn kunna känna sig trygga och få utvecklas utifrån sina egna förutsättningar (se arbetsplan)

4 Vad står begreppen för i likabehandlingsplanen (Diskrimineringslagen enl DO)

4.1 Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (olika diskrimineringsgrunder).

1. **Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, bristande tillgänglighet, sexuell läggning eller ålder

2. **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt, men som kan komma att särskilt missgynna personer utifrån någon av diskrimineringsgrunderna
3. **Bristande tillgänglighet:** Ny diskrimineringsgrund från 150101. Lagändringen innebär att krav på skäliga åtgärder i fråga om lokalers tillgänglighet och användbarhet nu omfattar all utbildningsverksamhet. Kravet på tillgänglighet gäller inte bara den fysiska miljön, utan även stöd, personlig service samt information och kommunikation. Denna text kommer att revideras då DO har förtydligat lagändringens inverkan på förskolans arbete.
4. **Trakasserier:** är när någon kränker ett barns värdighet och det har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det kan handla om att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas med mera
5. **Sexuella trakasserier:** Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.
6. **Instruktioner att diskriminera:** order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i diskrimineringsgrunderna och som lämnas åt någon som står i lydnds- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

4.1.1 Diskrimineringsgrund kön

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier.

Exempel på trakasserier kan vara:

- utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en elevs könstillhörighet.

Exempel på sexuella trakasserier kan vara:

- sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material.

4.1.2 Diskrimineringsgrund etnisk tillhörighet

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av

- att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- att var och en har rätt att bestämma sin egen tillhörighet.

4.1.3 Diskrimineringsgrund religion eller annan trosuppfattning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier genom

- att inte missgynna någon elev på grund av hans eller hennes religion
- att inte missgynna någon med uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning ex buddism, ateism mm

4.1.4 Diskrimineringsgrund funktionsnedsättning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som kan vara av

- fysisk, psykisk eller intellektuell karaktär och påverka livet på olika sätt.

Funktionsnedsättning är både sådana som syns och sådana som inte märks lika lätt, som till exempel olika former av allergi, dyslexi eller annan diagnos. (BO skiljer på nedsättning och hinder)

4.1.5 Diskrimineringsgrund sexuell läggning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier samt arbeta **mot** homofobi och på så sätt värna rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning.

- Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet, heterosexualitet

Homofobi är en ideologi, en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor.

4.1.6 Diskrimineringsgrund könsöverskridande identitet eller uttryck

Könsöverskridande identitet eller uttryck innebär att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

4.1.7 Diskrimineringsgrund ålder

Ålder, dvs uppnådd levnadslängd.

Undantaget är tillämpning som tar hänsyn till ålder i fråga om skolbarnsomsorg, utbildning i förskoleklass eller särbehandling på grund av ålder, om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

4.1.8 Diskrimineringsgrund tillgänglighet

Ny diskrimineringsgrund från 150101. Lagändringen innebär att krav på skäliga åtgärder i fråga om lokalers tillgänglighet och användbarhet nu omfattar all utbildningsverksamhet. Kravet på tillgänglighet gäller inte bara den fysiska miljön, utan även stöd, personlig service samt information och kommunikation. Denna text kommer att revideras då DO har förtydligat lagändringens inverkan på förskolans arbete.

4.2 Trakasserier

Trakasserier är behandling som kränker en elevs värdighet och har koppling till någon av de åtta diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan vara

fysiska (slag, knuffar)

verbala (hot, svordomar, öknamn)

psykosociala (utfrysning, grimaser, blickar)

texter och bilder (teckningar, lappar, SMS, MMS, fotografier och meddelanden på olika webbcommunities)

5 Vad står begreppet för i plan mot kränkande behandling (enligt Skollagen)

Kränkande behandling

är ett uppträdande när någon kränker ett barns värdighet eller principen om alla människors lika värde och inte kan kopplas till någon av diskrimineringsgrunderna. Kränkningen kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Det är Barn- och elevombudet vid Skolinspektionen som utreder anmälningar om kränkande behandling.

Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck. När en person kränks vid upprepade tillfällen kallas det mobbning.

Trakasserier och kränkande behandling Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett beteende/uppträdande som kränker någons värdighet. Trakasserier finns definierade i diskrimineringslagen, medan kränkande behandling definieras av skollagen.

Kränkande behandling kan vara:

fysisk (bli utsatt för slag och knuffar)

verbal (bli hotad eller kallad för olika skällsord)

psykosocial (bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)

text- och bildburen (klotter, brev, e-post, sms/mms fotografier och meddelanden på olika webbcommunities)

6 Kartläggning

Kartläggning av nuläget har gjorts via enkäter till föräldrar och barn, barnmöten, intervjuer och incidentrapporter.

7 Framtagande av planerna

Personal har tillsammans reviderat handlingsplanen årligen efter kartläggning via enkäter, intervjuer osv tillsammans med föräldrar och barn (se kartläggning).

8 Förskolans förankringsarbete

Nyanställd personal informeras om likabehandlingsplanen samt var den finns att tillgå samt att all personal skall delta i arbetet med planen. Föräldrar informeras via informationsblad. Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på hemsidan.

9 Förskolans arbete med främjande insatser

Främjande insatser handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Vi arbetar med att:

Uppmuntra vänligt bemötande och verbala konfliktlösningar. Utveckla barnens empatiska förmåga och självkänsla. Vara förebilder för barnen och föregå med gott exempel. Ha en tillåtande miljö där alla får utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Förhållningssättet mot barnen ska präglas av gemensamma och väl kända regler och riktlinjer.

Personalen skall sträva mot att göra barnen medvetna om varandras olikheter och allas lika värde. Personal skall markera felaktiga beteenden och ge barnen förslag på alternativa lösningar. Personal skall uppmana barnen att de ska berätta för en vuxen om de eller någon annan blir trakasserad eller kränkt. Påpeka att detta inte är att skvallra utan att hjälpa.

Vi arbetar med olika teman olika år tex kompisstema, barn i andra länder, SET, stegvis, Snick och Snack mm. I år har vi kompisdag/vecka där vi arbetar förebyggande med sociala och emotionella frågor.

10 Förskolans arbete med förebyggande insatser

Förebyggande åtgärder ska bygga på att avvärja de risker förskolan har identifierat i kartläggningen.

All personal inom förskolan skall arbeta förebyggande genom att:

Vara där barnen är för att läsa de situationer som uppstår, vara observanta på situationer och undanskymda platser där vuxna saknas, aktivt arbeta för att snarast upptäcka diskriminering och kränkande behandling, tydligt markera att kränkande ord och handlingar inte är tillåtna, vid behov ingripa vid konflikter eller liknande, vara observanta på förändringar i barns beteende.

Personal och föräldrar ska arbeta tillsammans för att:

upprätthålla en god, öppen och daglig kontakt, tydligt och gemensamt visa barnen att diskriminering och kränkande behandling är oacceptabelt, stärka samarbete hem och förskola för att i tid upptäcka och åtgärda ev fall av diskriminering och annan kränkande handling, undvika att det delas ut inbjudningskort till privata kalas i förskolan, såvida inte samtliga på avdelningen är inbjudna.

11 Förskolans åtgärder mot diskriminering och trakasserier

Förskolan ska ha rutiner för hur akuta situationer ska hanteras och lösas när barn eller elever utsatts för trakasserier eller kränkande behandling. Det handlar om ansvarsfördelning, anmälan till förskolechef och styrelse samt om rutiner för utredning och dokumentation. För denna åtgärdsplan finns separat blankett "Blankett åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling".

Här är det tänkt att diskrimineringsgrunderna skrivs på samma blankett och bara anges med en siffra i början på kolumn Nuläge: 1 kön, 2 etnicitet, 3 religion, 4 funkt nedsätt, 5 sex lägg, 6 könsuttryck, 7 ålder, 8 tillgänglighet

12 Förskolans åtgärder mot kränkande behandling

Förskolan ska ha rutiner för hur akuta situationer ska hanteras och lösas när barn eller elever utsatts för trakasserier eller kränkande behandling. Det handlar om ansvarsfördelning, anmälan till rektor och

huvudman samt om rutiner för utredning och dokumentation. För denna åtgärdsplan finns separat blankett "Blankett åtgärder mot disk kränkande behandl"

13 Utvärdering och uppföljning

13.1 Utvärdering av föregående läsårs likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

Bra arbete med barmassage för de äldre barnen. Teater med handdockor fungerar bra för de små. Pratade mycket om vad det betyder när man säger NEJ!

13.2 Utvärdering av innevarande läsårs likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

Detta görs i slutet av vårterminen då en ny plan upprättas till början av höstterminen.

14 Ansvarsfördelning

Följande ansvarsfördelning gäller:

Huvudmannen

Det är huvudmannen, det vill säga kommunen eller den fristående förskolan eller skolans ägare, som är ansvarig för att utreda och vidta åtgärder när ett barn eller en elev blivit kränkt. Även om detta delegeras till förskolechef måste huvudmannen känna till händelsen. Det är viktigt att det finns rutiner kring både anmälan och utredning kring enskilda fall av kränkningar.

Förskolechef

- ansvarar för att likabehandlingsplanen och planen för kränkande behandling omarbetas varje år, hålls aktuell och följs upp.
- ansvarar för att dokumentationen av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling sparas/arkiveras.
- ansvarar för att åtgärdsplan upprättas
- ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling och att stöd ges till den som orsakat händelsen
- ansvarar för att kontakt med polis och socialtjänst tas för samråd och att anmälan sker, i de fall då incidenten faller under allmänt åtal
- kallar till möte med berörd personal för att förhindra att diskriminering, trakasserier eller kränkning fortsätter och ser till att åtgärdsprogram upprättas

Arbetslaget

- skall vara den grupp, där man i första hand kan få stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen.
- person i arbetslaget som får information om eller bevittnar en kränkande eller diskriminerande händelse skall dokumentera på avsedd blankett.
- arbetar på ett medvetet och tydligt sätt med händelsen i fokus enligt nedanstående arbetsgång

Barnen

- skall efter sin förmåga, ta ställning mot diskriminering och kränkande behandling, tänka på värdegrunder och genusperspektiv

Förälder

- Vid misstanke om att eget eller någon annans barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling så prata alltid med personalen. Detta gäller inte befogade tillrättavisningar från ansvariga inom verksamheten, vilka har till uppgift att upprätthålla god miljö för barnen.

- Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

15 Arbetsgång vid incidenter

Se punkt 16

16 Arbetsgång när barn kränker, hotar eller misshandlar barn och när personal eller annan vuxen kränker, hotar eller misshandlar barn

Upptäcka

- Förskolan skall ta alla anmälningar på allvar. Diskriminering och/eller kränkande behandling har upptäckts/rapporterats.

Utreda

- Personal, med hjälp av arbetslag, försöker utreda händelsen Utredning sker i samtal med berörda barn och syftar främst till att lösa konflikten och hitta vägar till någon överenskommelse.

Åtgärda

- Är det en händelse mellan barn ska personalen lyfta fram vikten av hur vi ska agera mot varandra och uppmärksamma dem på hur den andra känner sig. Ge dem möjlighet till att säga förlåt till varandra.
- Om händelsen är av allvarlig karaktär ska berörd personal skyndsamt informera förälder om det inträffade.
- Vid ärendet där minst ena parten är vuxen ska händelsen alltid anmälas till förskolechefen.
- Vid svårare fall eller upprepning görs en skriftlig anmälan till förskolechefen, där man beskriver vilka åtgärder som vidtagits.
- Berörda föräldrar kontaktas för att avtala tid och plats för samtal så snart som möjligt. Tidpunkt för uppföljningssamtal bestäms.

Dokumentation, uppföljning

- De åtgärder vi sätter upp ska dokumenteras, följas upp och utvärderas.
- Dokumentation ska innehålla ansvarsfördelning med namn och datum för uppföljning.
- Dokumentationen ska undertecknas av alla närvarande parter.

17 Dokumentation diskriminering och trakasserier/kränkande behandling

Gemensamt för all diskriminering och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.

Kränkningar kan vara **fysiska** (exempelvis slag och knuffar), **verbala** (exempelvis hot och tillmälen), **psykosociala** (exempelvis utfrysning och ryktesspridning) eller **texter/bilder** (exempelvis klotter, brev, sms och e-post, webbcommunities).

Anmälnings/utredningsblankett arkiveras på förskolechefens kontor. Blankett finns i pärm Barnsäkerhet.